

Aangezien we de helft van het aangevraagd budget bij verschillende fondsen hebben ontvangen hebben we besloten in plaats van 15 tuinen 7 tuinen aan te leggen. Achteraf gezien maar goed: de Covid-19 crisis heeft de nodige impact op ons project gehad: uitval samenwerkingspartners, vanwege lockdown niet kunnen geven van workshops, uitval moeders vanwege coronaklachten etcetera. Hierdoor willen we graag het project nog een half jaar voortzetten zodat we de mogelijkheid hebben om het project te voltooien.

De crisis heeft ook onverwacht positieve effecten gehad: de moeders zijn actief mee gaan denken aan oplossingen bij ontstane problemen en een aantal onvoorziene omstandigheden hebben we kunnen ondervangen door er op creatieve wijze een andere invulling aan te geven.

Het is ons, ondanks Corona perikelen, gelukt om in 2020 twee Steenbreek acties in Heechterp/Schieringen en Bilgaard te organiseren. Helaas moesten we de geplande Steenbreekactie in Vrijheidswijk ondanks vergevorderde planning door Corona maatregelen cancelen. Desondanks kijken we terug op twee geslaagde Steenbreek-dagen waar zowel de wijkbewoners als betrokken moeders van genoten hebben. Bij beide dagen heeft Bert Natuur de kinderen verteld over de natuur in de wijk en om ons heen, deelde de overheerlijke gratis smoothies uit bij de smoothie-bus, heeft stichting Takkenwijven samen met de kinderen een insectenhotel gebouwd, hebben we geschminkt, heeft de Groene Apotheek voorlichting vergroening en tips gegeven en Gemeente Leeuwarden *steenbreek:tegel eruit, plant erin* planten en flyers met betrekking tot vergroening uitgedeeld. Daarnaast hebben we in iedere wijk nauw samengewerkt met wijkgebonden partijen.

We hebben bij iedere Steenbreek actie rekening gehouden met de RIVM maatregelen door middel van het uitzetten looppaden en mensen attenderen op voldoende afstand houden. Het succes van deze dagen is wat ons betreft een indicatie voor jaarlijks terugkerende groene wijk feestdagen. Er was veel interesse vanuit de wijkbewoners, het is mogelijk om laagdrempelig voor te lichten en te verbinden.

Steenbreek Heechterp

In Heechterp hebben we samengewerkt met Meeting Point, het Wijkcentrum en Wijkpanel en de moestuintjes naast onze vaste samenwerkingspartners. Een prachtige dag met veel aandacht voor alle groen initiatieven in de wijk.

flyer Steenbreek Heechterp/Schieringen

Het insectenhotel met wijkkinderen gemaakt

Bert Natuur vertelt...

De smoothiebus

STEENBREEK BILGAARD

Bij Steenbreek Bilgaard hebben we samengewerkt met Wijkbedrijf Bilgaard, Wijkvereniging Bilgaard, de Buurvrouw en Buurvrouw bus en de Wandelclub. Naast de leuke kinderactiviteiten, gratis fruitbomen tegen inleveren tegel en aandacht voor groene initiatieven in de wijk was er ook een standje met flyers tuintips en vergroenen, aanbod vrijwilligerswerk en laagdrempelige ondersteuning.

OPERATIE STEENBREEK
BILGAARD, DE SPEELKOEPEL
2 september van 13:30 - 17:00

Steenbreek Bilgaard

- Lever een steentegel in en krijg een tuintegel
- Meehelpen in het groen in de wijk? Kom langs bij de Informatie stand vrijwilligerswerk in het groen
- Neem de flyer 'tips voor een levende tuin' mee!

Kinderactiviteiten:

- Help mee met het opruimen van de kinderspeelplaats
- Een kerfje een natuur spoor kostant oedem
- Laat je schilderen als je foverletti knoest
- Kom je eigen tie dye t-shirts maken! Aanvang om 14:00
- We gaan lekker piknickoeken eten, schud jij mee?

Groenmarkt:

- Kom voor een kopje koffie langs bij de Buurvrouw en Buurvrouw bus
- Bezoek de terran de Groene Apotheek/afdeling Takken en planten
- Geniet van heerlijke Vietnamese leungien's en Aziatische snacks
- Lijk het je leuk om ze foverletti spulletjes te verkopen? Meld je aan bij Anouk van der Vliet, 06-46121212, voor je eigen kassa!

Groepswandeling Leeuwarder bos:
Aanvang 14:00 en 15:30 met Wandelclub Bilgaard.
Wil je de natuur in de wijk zelf ontdekken? Vind de wandelroute 'groen in Bilgaard' op Facebookpagina's Wandelclub Bilgaard en Samen groen Leeuwarden

Logos of participating organizations: Bilgaard, Wijkvereniging Bilgaard, Buurvrouw, Wandelclub Bilgaard, Samen groen Leeuwarden.

Flyer Bilgaard

Onze papiermache insecten

Natuurknutsels met stichting Takkenwijven

Buurvrouw en Buurvrouw bus

Schminken

TUINAANLEG

We hebben samen met Bonny Veenstra gemeente Leeuwarden en Thyra van der Veer stichting Takkenwijven bij wijkbedrijf Bilgaard 3 workshops gegeven.

In de eerste hebben we het belang van ontstenen/vergroenen, natuur in de tuin besproken.

In de tweede workshop hebben we een moodboard gemaakt en de derde workshop ging over tuinaanleg en planten. Aan de hand van deze workshops hebben we een tuinontwerp gerealiseerd aan de hand van de wensen en sfeer ideeën van de moeders waarbij er bewust is gekeken naar ruimte voor natuur en moestuinieren, gebruik circulaire materialen en voor zowel moeder als kind (eren) ruimte optimaal benut wordt.

In het originele opzet wilden we het tuinontwerp laten maken door de Vogelbescherming. Vogelbescherming Leeuwarden is helaas niet meer actief en te bereiken, in plaats daarvan hebben we contact opgenomen met het IVN en aan de hand van hun tips en online informatie van de vogelbescherming en de vakkennis van zowel stichting Takkenwijven en stichting De Groene Apotheek ontwerpen gerealiseerd waarbij er rekening wordt gehouden met vogeltjes, egels en insecten. We zijn ook op bezoek geweest bij doarpstun Snakkeburen waar we een rondleiding en voorlichting planten hebben ontvangen, en we hebben in een workshop met zijn allen vogelbadjes van bladeren en beton gemaakt.

De tuinaanleg/ tuinmeubels maken heeft ook danig onder de Covid uitbraak te lijden gehad. Veel samenwerkingspartners, zoals stichting Present, hadden te kampen met door maatregelen veroorzaakte beperkte mogelijkheid tot ondersteuning. We hebben met Werkpro afgesproken om in een aangepaste vorm samen met de moeders te timmeren met beperkte begeleiding. We hebben er voor gekozen om twee groepen te creëren van 4 moeders en drie moeders zodat we ondanks Covid restricties toch nog aan het werk konden. In eerste instantie was het timmeren een wekelijks gebeuren waarna we na verloop van tijd hebben besloten om dit tweemaal in de week te doen: het wel/niet in lockdown gaan zorgde voor dusdanige vertraging dat we besloten dat als het kon, we er ook echt voor gingen. Bij het geven van thuis-onderwijs basisschool is het bijvoorbeeld niet mogelijk voor ons en de deelnemende moeders om de timmer-workshops te geven of bij te wonen, we kiezen ervoor

hier zo flexibel mogelijk in te zijn. We hebben gekozen voor gebruikt steigerhout en pallets als materiaal, Werkpro was zo vriendelijk om ook af en toe hout te doneren. Het timmeren is een succes: de moeders maken loungebanken en bloembakken en staan verbaasd over wat ze kunnen. Het zijn inmiddels enthousiaste doe-het-zelvers. De timmerworkshop heeft aantoonbaar de zelfredzaamheid van de moeders vergroot waarbij ze zelf ook timmergereedschap aangeschaft hebben en hun hand niet meer omdraaien voor het betere zaag en timmerwerk. Er is veel animo voor het voortzetten van de timmer workshops waarbij betrokken moeders aangeven hierin een rol als vrijwilliger op zich te willen nemen en een aantal moeders die niet betrokken zijn bij dit project aangeven dat ze ook graag willen leren timmeren.

We onderzoeken mogelijkheden hiertoe.

Bij de fysieke tuinaanleg liepen we tegen dezelfde problemen aan: beperkte ondersteuning mogelijk i.v.m. het Corona virus en maatregelen. Toch bleek dit ook juist erg interessant te zijn: moeders in de groep helpen elkaar met de tuin, waarbij we er uiteraard voor waken om met teveel mensen in de tuin bezig te zijn. We hebben ontsteend, geplant, getimmert, regentonnen aangesloten en een trampoline ingegraven. De workshops timmeren en fysieke tuinaanleg liggen sinds half december stil. Met de thuischool situatie was het voor ons en de moeders niet mogelijk om hier in door te kunnen gaan. Met het opengaan van de basisscholen hadden alle betrokken moeders even de tijd nodig om bij te komen van de drukte en thuis orde op zaken te stellen, daarna werkte het weer niet mee. We zijn onlangs weer begonnen, zien een mooie week tegemoet dus we kunnen weer buiten aan de slag.

timmeren bij Werkpro

Zelfgemaakte bloembak

Ontstenen van de tuin

Moeders doen het samen

In deze tuin een ingegraafde trampoline...

Bij de volgende een bloemborder maken...

We willen op korte termijn de eerste tuinen af hebben waarbij de bijbehorende tuinmeubels inmiddels ook bijna klaar zijn. Uiteraard blijven we aandachtig wat betreft de RIVM richtlijnen en staat veiligheid voorop. Wijzelf en de moeders zijn nog steeds enthousiast over het project en willen de eerste voor en na foto's zo snel mogelijk online delen, ook om andere moeders te inspireren. We hopen U met dit korte verslag voldoende geïnformeerd te hebben om met vertrouwen de verlenging te kunnen geven.

Met vriendelijke groet,
Louisa Hiemstra